

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 5P/93/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414213282
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Kasanová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2015:6414213282.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Jarmilou Kasanovou vo veci starostlivosti súdu o mal. B. T., nar. XX.XX.XXXX a mal. G. T., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom ÚP SV a R Banská Štiavnica, deti rodičov I. C., nar. X.XX.XXXX, bytom Ž. L. Y., A.. S.. K. XX a B. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., Š. XX, zastúpený Advokátska kancelária Líška & Partners, s.r.o., so sídlom v Žiari nad Hronom, A. Hlinku 736/2, konajúca prostredníctvom advokáta konateľa Mgr. Adriána Líšku, o návrhu matky na udelenie súhlasu podať žiadosť o zmenu priezviska u mal. detí takto

rozhodol:

Súd návrh matky na udelenie súhlasu podať žiadosť o zmenu priezviska u mal. B. T., nar. XX.XX.XXXX a u mal. G. T., nar. XX.X.XXXX na priezvisko C. z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Matka mal. detí sa podaným návrhom domáhala udelenia súhlasu k podaniu žiadosti na zmenu priezviska u mal. detí, a to B. S. G. T., z priezviska T. na priezvisko C.. V písomne podanom návrhu poukázala na to, že po rozvode manželstva boli mal. deti zverené do jej starostlivosti, pričom v uvedenom období mala mal. B. štyri roky a G. dva roky. V súčasnej dobe B. navštevuje 5. ročník ZŠ a G. navštevuje 4. ročník ZŠ. Konštatovala, že ona ako matka detí si po rozvode manželstva dňa 16.10.2013 podala žiadosť o zmenu priezviska na rodné priezvisko C., pričom Okresný úrad Žiar nad Hronom túto zmenu rozhodnutím zo dňa 30.10.2013 povolil. Mal. deti nesú po rozvode rodičov priezvisko otca. Matka v podanom návrhu uviedla, že v čase rozvodu manželstva mali mal. deti nízky vek a po rozvod manželstva s otcom nežili, pričom aj s poukazom na prístup otca k matke, ktoré viedli k súdnemu trestnému konaniu, jeho negatívnej prezentácii v televíznej relácii stratili deti k otcovi akýkoľvek citový vzťah. Z daného dôvodu nemajú ani záujem s ním tráviť voľný čas či zdieľať svoje zážitky. Poukázala na rozdielnosť priezviska matky a mal. detí, pričom táto skutočnosť vedie k problémom mal. detí v sociálnej interakcii v škole s rovesníkmi, kde sú mal. deti nútené odpovedať na nepríjemné otázky rovesníkov, prečo sa volajú inak ako ich matka. Tieto skutočnosti vyvolávajú u mal. detí negatívne pocity a stres. Matka v podanom návrhu ďalej poukázala na to, že v prípade mal. detí nastal závažný dôvod, kedy nie je v ich záujme naďalej udržiavať a prehľbovať pocit súnáležitosti s otcom. Otec nedal matke súhlas na zmenu priezviska mal. detí.

Matka mal. detí sa na pojednávanie nedostavila, doručenie mala riadne vykázané, neúčast' neospravedlnila ani nepožiadala o odročenie pojednávania. Súd v zmysle § 101 ods. 2 konal v jej neprítomnosti.

Otec mal. detí prostredníctvom svojho právneho zástupcu s podaným návrhom nesúhlasil, návrh žiadal zamietnuť, poukázal na to, že nie sú žiadne dôvody závažného charakteru, ktoré by odôvodňovali

zmenu priezviska u mal. detí, poukázal na to, že sa vedú ďalšie konania o výkon rozhodnutia, trestné stíhanie, zmenu vyživovacej povinnosti, zmenu úpravy styku, zákazu styku a podobné konania, z ktorých je zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi sú naozaj narušené. Právny zástupca otca konštatoval, že pokiaľ ide o samotné deti, podľa jeho názoru vzhľadom na vek detí je nepochybné, že určite oni neiniciovali podanie návrhu na zmenu priezviska, pretože podľa neho vzhľadom na svoj vek o tejto skutočnosti vedieť ani nemohli. Zároveň uviedol, že to, že sa deti cítia v škole zle, nakoľko sa volajú inak ako matka, túto skutočnosť ale zavinila matka detí, ktorá si šesť rokov po rozvode manželstva účelne zmenila priezvisko. Keby tak neurobila, nemali by deti uvedený problém a odpadol by jeden zo zrejmých dôvodov, ktorými matka svoj návrh odôvodňuje. Právny zástupca otca ďalej konštatoval, že otec detí si plní vyživovaciu povinnosť, domáha sa styku s deťmi, čiže väzby nie sú nijak narušené z jeho strany. To, že deti odmietajú styk, je riešené v civilnom, ako aj v trestnom konaní, sú tam znalecké posudky, z ktorých je zrejmé, že k tejto situácii dochádza a deti sú jednoznačne ovplyvňované zo strany matky. Podľa názoru právneho zástupcu otca, pokiaľ by súd návrhu vyhovel, došlo by k pretrhnutiu poslednej väzby, ktorá existuje do súčasnej doby, a to je aspoň priezvisko otca. Uviedol, že pokiaľ by bola trošku ústretovosť zo strany matky detí, mohlo by dôjsť aj k nejakému zosúladeniu situácie a možno aj tento návrh by bol bezpredmetný, pričom poukázal na to, že rodičia majú mať stretnutie na úrade práce. Zároveň sa stotožnil s názorom úradu práce v danej veci.

Otec mal. detí konštatoval, že deti trpia syndrómom zavrhnutého rodiča, konanie matky považuje za účelové v záujme urobiť mu čo najviac zla a najviac prieku a všetku vinu zvaliť na neho. Zároveň uviedol, že bolo nariadené špeciálne poradenstvo, kde by mohla byť stanovená presná diagnóza, mohol by sa syndróm liečiť, pričom toto bolo nariadené súdnym rozhodnutím. Konštatoval, že účelovo marí súdne rozhodnutia, matka dokonale pozná a využíva všetky medzery v zákone, deti psychicky trpia, nikto voči tomu nič nekoná a ona tvrdí, že problém robí on. Zástupkyňa ÚP SV a R Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, sa pridržiala obsahu písomne podanej správy a návrh matky žiadala zamietnuť.

Podľa § 35 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach, súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní mal. dieťaťa do cudziny, o správe majetku mal. dieťaťa, o štátnom občianstve mal. dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

Ustanovenie § 35 obsahuje výpočet tzv. podstatných vecí, súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností. Nejde však o výpočet taxatívny, a teda posúdenie, či ide o podstatnú vec, súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností závisí od súdu. Zákon rozlišuje medzi tzv. bežnými vecami, súvisiacimi s výkonom rodičovských práv a povinností a podstatnými vecami. Práve z uvedeného § 35 vyplýva, že pri podstatných veciach, súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností sú rodičia povinní sa dohodnúť. Dohoda by sa v normálne fungujúcom vzťahu medzi rodičmi mala dosiahnuť vo všetkých veciach, nielen v tých, ktoré majú charakter podstatných vecí, avšak pri bežných, každodenných veciach dohodu rodičov zákon nevyžaduje a každý z rodičov bez ohľadu na existenciu či neexistenciu dohody s druhým rodičom môže vykonávať v bežných veciach rodičovské práva a povinnosti sám. Dohoda rodičov o podstatných veciach, súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, ku ktorej rodičia nemôžu dospieť, však v zmysle tohto ustanovenia môže byť nahradená autoritatívnym rozhodnutím súdu. Mal. dieťa, ktoré je vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť schopné vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho dotýkajú.

Z predložených rodných listov mal. detí je zrejmé, že mal. B., ako aj mal. G. nesú priezvisko T.. Z rodného listu matky mal. detí je zrejmé, že rodné priezvisko bolo C.. V zmysle rozhodnutia Okresného úrad v Žiari nad Hronom zo dňa 30.10.2013, právoplatné dňa 5.4.2013, č.: OU ZH OVVS-2013/02210 súd zistil, že Okresný úrad v Žiari nad Hronom povolil matke mal. detí zmenu priezviska z priezviska T. na priezvisko C..

Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu v Žiari nad Hronom sp. zn. 6P 149/2012 zo dňa 16.1.2014 súd zistil, že manželstvo rodičov mal. detí bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene, č. k. 16C 91/07 - 37 zo dňa 21.11.2007. V uvedenom konaní bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej mal. B., ako aj mal. G. boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky I. T. (teraz C.). Zároveň otec mal. detí bol zaviazaný prispievať na výživu mal. detí sumou 3.000,-Sk mesačne na každé dieťa zvlášť. V rozsudku o rozvode súd upravil aj styk otca s mal. deťmi, a to tak, že otec je oprávnený

stretávať sa s mal. deťmi každú párnú sobotu od 9.00 hod. do 19.00 hod. a každú párnú nedeľu od 9.00 hod. do 18.00 hod. Rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene sp. zn. 5P 362/08 - 181 zo dňa 1.4.2009 došlo k rozšíreniu úpravy styku otca s mal. deťmi.

Okresný súd v Žiari nad Hronom sp. zn. 6P 149/2012 rozhodol rozsudkom zo dňa 16.1.2014 o návrhu na zmenu osobnej starostlivosti otca a o návrhu matky na zákaz styku otca tak, že súd otcovi zakázal styk s mal. deťmi odo dňa vyhlásenia rozsudku na dobu neurčitú. Zároveň súd návrh otca, aby mu boli zverené mal. deti do osobnej starostlivosti, zamietol. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 13CoP 31/2014 zo dňa 9.9.2014 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Do rozhodovania súdu o návrhu matky na udelenie súhlasu k podaniu žiadosti o zmenu priezviska v uvedenom konaní právoplatne rozhodnuté nebolo.

Okresný súd v Žiari nad Hronom sp. zn. 6P 14/2013 rozsudkom zo dňa 16.1.2014 zvýšil vyživovaciu povinnosť otca u mal. detí na sumu 160 € mesačne, počnúc dňom 1.10.2010, pričom uvedeným rozhodnutím zmenil rozsudok Okresného súdu vo Zvolene č.k. 16C 91/2007 - 37 zo dňa 21.11.2007 vo výroku o výživnom. Zároveň rozhodol o zročnom výživnom a zastavil konanie v časti návrhu otca na úpravu styku. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 13CoP 30/2014 zo dňa 9.9.2014 rozsudok v časti zvýšenia vyživovacej povinnosti, ako aj zročného výživného zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. V tejto časti príslušný senát ku dňu rozhodovania o návrhu matky na udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska u mal. detí právoplatne nerozhodol.

Okresný súd v Žiari nad Hronom uznesením sp. zn. 12P 53/2014 zo dňa 17.7.2014 nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne zakázal styk otca s mal. deťmi do rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici o odvolaní otca zo dňa 13.3.2014 proti rozsudku Okresného súdu v Žiari nad Hronom zo dňa 16.1.2014, č. k. 6P 149/2012. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 12CoP 48/2014 zo dňa 8.10.2014 odvolanie otca voči uvedenému rozsudku odmietol, pričom v odôvodnení konštatoval, že v dobe rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní otca proti uzneseniu okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia predbežné opatrenie ex lége zaniklo v zmysle § 77 ods. 1 písm. d/ OSP, a preto odvolací súd nemal inú procesnú možnosť, ako odvolanie otca podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm. e/ OSP odmietnuť.

Z uznesenia Okresného súdu v Žiari nad Hronom sp. zn. 7Em 1/2012 - 1177 zo dňa 13.1.2015 súd zistil, že bol zamietnutý 84. a 85. návrh otca, ktorým sa domáha ukladania pokút matke mal. detí, pričom zároveň súd matke mal. detí uložil pokutu vo výške 200 € za styk otca s mal. deťmi v dňoch, ktoré sú konštatované vo výroku tohto rozhodnutia (18 dní).

Súd zistil, že Okresná prokuratúra v Žiari nad Hronom dňa 14.4.2014, sp. zn. 1Pv 654/12/6613-86 v zmysle § 234 ods. 1 Trestného poriadku podala obžalobu na obvinenú, matku mal. detí z dôvodu nerešpektovania súdnej úpravy styku otca s mal. deťmi, kde konštatoval, že po tom, čo sa proti nej bezvýsledne použili opatrenia v občianskom súdnom konaní, smerujúce k výkonu rozhodnutia súdu, marila výkon takéhoto rozhodnutia, čím spáchala prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona. V danej veci koná Okresný súd v Žiari nad Hronom sp. zn. 3T 1/2014. Ku dňu rozhodovania o návrhu matky v uvedenej veci právoplatne rozhodnuté nebolo.

Z písomne podanej správy ÚP SV a R Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (č. l. 43 - 44 spisu) súd zistil, že kolízny opatrovník dňa 28.1.2015 vypočul mal. deti primerane ich veku a rozumovým schopnostiam bez prítomnosti ich matky v priestoroch úradu. Z uvedenej správy vyplýva, že deti sa vyjadrili v tom zmysle, že chcú, aby mama zmenila priezvisko, pričom ako dôvod uvádzajú, že otec klame, klame mamu, že ich k nemu nepustí, hovorí to všade, na súde, na polícii, a podľa nich to nie je pravda. Deti v rozhovore so sociálnym pracovníkom uviedli, že mama ich posielala, no ony s ním nepôjdu, tiež hovorili, že údajne klamal v relácii, ktorá bola v televízore, pričom tá detská izba, ktorú tam ukazovali, nebola ich, ani tie hračky. Tiež tam hovoril, že ich mama nechce pustiť a poplietla im hlavu, avšak ani to nie je pravda. Deti sa ich v škole pýtali, prečo ich otec dal do televízora a takisto kamaráti sa ich pýtajú, prečo sa ich mama volá C.Á. a ony T.. Deti uviedli, že sa chcú volať inak, lebo ich otec je klamár a klame vo všetkom. Mal. B. uviedla, že jej otec povedal na Vianoce, že sa má ísť liečiť na psychiatriu, stalo sa to vtedy, keď prišiel za nimi pred dom a ona mu povedala, že ďakuje za to, že prišiel a skazil im náladu. Na to jej on povedal, že sa má ísť liečiť. Správajú sa k nemu zle, lebo aj on sa správa k nim tak. Chceli by, aby otec prestal za nimi chodiť, nedával ich do televízora a prestal klamať na ich maminu.

Opakovane uviedli, že sa chcú volať inak, ako ich otec, pričom mal. Petra uviedla, že už aj na zošit v škole si píše C.. Kolízny opatrovník v uvedenej správe konštatoval, že situácia v rodine je dlhodobo zlá. Vymáhanie si styku otca s mal. deťmi cez rôzne inštitúcie a proti ich vôli vyvoláva v deťoch negatívne pocity voči jeho osobe. Návrh na udelenie súhlasu o zmenu priezviska mal. detí matka podala na podnet svojich dcér. Mal. deti na zmene priezviska trvajú a chcú sa volať tak, ako ich matka. Kolízny opatrovník konštatoval, že je toho názoru, že táto situácia v rodine vznikla nezodpovedným správaním obidvoch rodičov. Rodičia nedokážu spoločne komunikovať, neustále sa napádajú, vzájomne sa obviňujú. Mal. deti veľmi citlivo vnímajú celú situáciu v rodine. V danom prípade mal. deti získali priezvisko po narodení, po vzájomnej dohode rodičov, nakoľko obidvaja rodičia počas manželstva používali spoločné priezvisko T. - T.. Matka mal. detí si zmenila priezvisko až po rozvode manželstva. Zmenu mena alebo priezviska možno povoliť najmä ak ide o priezvisko hanlivé alebo ak sú na to dôvody, hodné osobitného zreteľa. Rodič, proti ktorému návrh smeruje, má záujem stretávať sa s mal. deťmi, rozsudkom súdu má upravený styk a chce sa podieľať na ich výchove. Kolízny opatrovník v písomne podanej správe ďalej konštatoval, že otec mal. detí nezanedbáva vyživovaciu povinnosť voči dcéram. V danom prípade majú za to, že dôvodom pre zmenu priezviska mal. detí nie je samotná skutočnosť, že mal. deti majú iné priezvisko, ako ich matka. Z uvedených dôvodov neodporúčali súdu návrhu matky vyhovieť.

Prípadná zmena priezviska mal. dieťaťa nie je len „formálnym“ úkonom, ale do značnej miery ide o skutočný zásah do identity mal. dieťaťa, ktorý môže a pravdepodobne aj bude mať určitý dopad na jeho ďalší vývin. Z vykonaného dokazovania súd má za preukázané, že otec mal. detí má záujem sa s deťmi stretávať. Vzhľadom na problémy, pokiaľ sa týka jeho stretávania sa s deťmi, vedie sa na tunajšom súde aj výkon rozhodnutia, doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté o prípadnom zákaze otca v styku s mal. deťmi. Súd poukazuje na to, že na tunajšom súde sa vedie aj horešpecifikované konanie o návrhu otca na zmenu výchovného prostredia. Otec mal. detí javí záujem o mal. deti, má záujem sa podieľať na ich výchove a starostlivosti. Svoju vyživovaciu povinnosť nezanedbáva, riadne si ju plní. Manželstvo rodičov mal. detí bolo rozvedené rozsudkom zo dňa 21.11.2007. Aj po rozvode manželstva matka mal. detí mala priezvisko Krahulcová. K zmene priezviska na strane matky došlo až na základe rozhodnutia Okresného úradu v Žiari nad Hronom zo dňa 30.10.2013. To znamená, že matka mal. detí si zmenila priezvisko na rodné priezvisko C.Á., pretože sa rozhodla, že už nechce užívať priezvisko po bývalom manželovi. Súd posudzuje vyššie uvedené dôvody každý jednotlivito a zároveň v ich súbehu, a to tak, aby v konečnom rozhodnutí dokázal objektívne určiť, či tieto dôvody sú natoľko závažné a trvalé, že v záujme mal. detí bude zmena priezviska. Dôvodom pre zmenu priezviska nie je samotná skutočnosť, že mal. dieťa nesie iné priezvisko ako rodič. Bolo na matke mal. detí, či svoje priezvisko po rozvode manželstva s odstupom času zmení alebo nie. Súd v zmysle § 35 Zákona o rodine dá súhlas k podaniu takejto žiadosti (ako ju formulovala matka mal. detí v podanom návrhu) jednému z rodičov len vtedy, ak sú pre to závažné dôvody. Súdna prax sa ustálila v tom, že za závažné dôvody v tomto smere možno považovať prípady, ak rodič, ktorý so zmenou priezviska nesúhlasí, si neplní svoje povinnosti voči dieťaťu, nejaví o neho záujem, stratil k nemu zrejmy citový vzťah, alebo z iného vážneho dôvodu nie je v záujme ďalšej výchovy dieťaťa, aby mu bol udržiavaný a prehlbovaný pocit spolupatričnosti s týmto rodičom. Vychádzajúc z uvedeného, keďže zmena priezviska znamená značný zásah aj do práv toho z rodičov, ktorý so zmenou priezviska nesúhlasí, je potrebné preskúmať existenciu takýchto závažných dôvodov na jeho strane. Súd je toho názoru, že návrh matky dôvodný nie je, a preto ho zamietol. Súd nezistil žiadny závažný dôvod, pre ktorý by malo dôjsť k zmene priezviska u mal. detí, a teda pre ktorý by súd mal dať súhlas matke mal. detí na podanie žiadosti o zmenu priezviska s poukazom na vyššie konštatované skutočnosti.

Právny zástupca otca si v konaní uplatnil trovy konania, a to trovy právneho zastúpenia. Súd mu trovy konania nepriznal s poukazom na ustanovenie § 146 ods. 1 písm. a/ OSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici, a to v troch vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno

odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám, uvedeným v § 221 ods. 1, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.